

چهند کورتیله شیخری یافی

قاسم تاباک

گەر نڀوانی من و تۆ ههزار په‌رژینی
تریش هه‌بێ
بۆ من
هه‌ر که‌که‌ی که‌رەکی (شه‌هره‌کی) *
به‌ ڤه‌وتی
ده‌تفۆینمه‌وه
٢
ه‌وای سه‌فه‌ری باران
له‌ بیرمه
به‌ قه‌را تۆانه‌وه‌یه‌ک
ژیاه
٢
بێده‌نگی که‌ ڤه‌ ده‌بێ
هاواری لێده‌رژێ
نازانم
ده‌لێن فۆشه‌ویستیش
شیخه‌ر

نانسی به‌هاوکاری موعین به‌شداری له‌ ئاهه‌نگی نه‌ورۆز ده‌کات

نانسی عه‌جره‌م گۆرانیبێژی ناسراوی عه‌ره‌ب ئاماده‌یی خۆی ده‌ربه‌ریوه‌ تا هاوکاری له‌گه‌ڵ موعین ئه‌سه‌فه‌هانی گۆرانیبێژی ناسراوی ئێرانی دا بکات و بۆ یه‌که‌مین جار به‌شداری له‌ ئاهه‌نگی دا بکات که‌ به‌بۆنه‌ی جه‌ژنی نه‌ورۆزه‌وه‌ له‌ دوه‌ب‌ی ساز ده‌کریت.

مالپه‌ری ئیلاف بلاوی کردۆته‌وه‌ که‌ ٢٨-٢٠٠٨ به‌بۆنه‌ی جه‌ژنی نه‌ورۆزه‌وه‌ ئاهه‌نگی له‌ دوه‌ب‌ی ساز ده‌کری، نانس‌ی عه‌جره‌می گۆرانیبێژی لوبنانی به‌شداری ده‌کات و هاوکاری له‌گه‌ڵ موعین ئه‌سه‌فه‌انی گۆرانیبێژی دا ده‌کات.

هه‌رچه‌نده‌ سالانه‌ ره‌وه‌نده‌ی کورد و فارس و ئازهری له‌ زۆربه‌ی ولاتانی جیهاندا به‌بۆنه‌ی جه‌ژنی نه‌ورۆزه‌وه‌ ئاهه‌نگ و شایه‌ ده‌کری، هونه‌رمه‌ندانی ناوداریش به‌شداری تێدا ده‌کهن، به‌لام ئه‌مه‌ یه‌که‌مین جاره‌ که‌ نانس‌ی عه‌جره‌می سه‌رنج‌راکیش له‌و ئاهه‌نگانه‌دا به‌شداری بکات.

جیگه‌ی ئامازه‌یه‌ که‌ بۆ ئاماده‌بوون له‌و ئاهه‌نگانه‌دا ئێرانیه‌کان به‌ره‌و دوه‌ب‌ی ده‌رۆن، پێشبینی ئه‌وه‌ش ده‌کری که‌ ئه‌مه‌سال زۆترین ژماره‌ی ئێرانی سه‌ردانی دوه‌ب‌ی بکه‌ن، هه‌ر له‌ ئیستاتسته‌وه‌ ده‌ست به‌ فرۆشتنی بلیتی ئاهه‌نگه‌کان کراوه‌، به‌لام ژماره‌یه‌ک عه‌ره‌بی ره‌گه‌ز په‌رست ناره‌زایه‌تی خۆیان بۆ سازکردنی ئه‌و ئاهه‌نگانه‌ پێشان داوه‌، سازکردنی ئاهه‌نگ به‌بۆنه‌ی جه‌ژنی نه‌ورۆز به‌ گالته‌جاری ده‌زانن و هه‌ندیک له‌وان به‌ سوکا‌یه‌تیه‌وه‌ له‌و جه‌ژنه‌ ده‌روانن و پێیانوايه‌ که‌ ئه‌مه‌ به‌ دژایه‌تیکردنی ئایینی ئیسلام ته‌واو ده‌بێ!

بلند گه‌ریانیک له‌ نه‌ورۆزدا بلاو ده‌کاته‌وه‌

ده‌نگی ئه‌لبومی گه‌ریانیک له‌ ستۆدیۆی شاره‌کانی ئاماد و ئیستانبۆل و ده‌ۆک ئه‌نجام دراون.

به‌گۆیه‌ی زانیاریه‌کان زۆربه‌ی ئاوازه‌کانی گۆرانیه‌کانی ئه‌م ئه‌لبومه‌ له‌لایه‌ن خودی بلند ئیبراهیمه‌وه‌ دانراون و ئاوازانانه‌رانی باشووری کوردستانیش هاوکاریان له‌گه‌ڵدا کردوه‌، هه‌روه‌ها هه‌ندیک له‌ تیکسته‌کانیش له‌ هه‌نراوه‌کانی کامه‌ران سندی و جه‌بار سه‌بیب و سه‌ره‌کوت ره‌سول و ده‌رگریاون. یه‌کێک له‌ گۆرانیه‌کان که‌ باس له‌ توندوتیژی دژ به‌ ژنان ده‌کات به‌دوو قۆلی له‌گه‌ڵ هونه‌رمه‌ند خاتو مه‌له‌ک روژها ته‌ به‌ره‌م هه‌تراهه‌.

جیگه‌ی ئامازه‌یه‌ که‌ بلند ئیبراهیم سالی ١٩٧٧ له‌ شاری ده‌ۆک له‌ بنه‌ماله‌یه‌کی شنگالی له‌ دایک بووه‌، سالی ١٩٩٧ به‌شی موزیکی له‌ په‌یمانگه‌ی هونه‌ره‌ جوانه‌کانی ته‌واو ده‌کات، زۆر به‌خه‌یاری خۆی به‌ هه‌وادارانسی هونه‌رو موزیکی کوردی ناساندوه‌وه‌ لایه‌نگریکی زۆری بۆ خۆی و هونه‌ره‌که‌ی په‌یدا کردوه‌.

به‌هاواری مێرده‌که‌ی له‌ مه‌رگ پزگاری ده‌بێ

له‌ ولاتی به‌ریتانیا، ژنیک بۆ ماوه‌ی دوو هه‌فته‌ له‌ ژێر چاودێری دوکتۆر بوو، هه‌موو هه‌ولێی دوکتۆره‌کان بێ ئاکام بوو، به‌لام به‌هۆی موعجیزه‌یه‌ک ئه‌و ژنه‌ له‌مه‌رگ پزگاری بوو، به‌ هه‌وش خۆی هاته‌وه‌.

ئه‌یونه‌ سولیوانی ته‌مه‌ن ٢٨ سال له‌گه‌ڵ هاوسه‌ره‌که‌ی دومینیک سولیوانی ٣٧ سال که‌ شۆفیری لۆری بوو، بۆ مانگی هه‌نگوین چوونه‌ قیرس، ئه‌یونه‌ له‌ سالی ٢٠٠٦ مندالی بوو، به‌لام کۆرپه‌که‌ی که‌ کورپه‌ی چاوه‌گه‌ش بوو، نه‌خۆشی خۆینی بوو و له‌ ئاکامدا منداله‌کیان مرد.

ئه‌یونه‌ به‌هۆی مردنی کورپه‌که‌ی تووشی نه‌خۆشی بوو و هه‌موو ئه‌ندامه‌کانی له‌شی له‌جوله‌که‌وتن. له‌و کاته‌دا که‌ دوکتۆره‌کان به‌ته‌واوی له‌ پزگاری کردنی ئه‌یونه‌ ناوهمید بوون، دومینیک هاوسه‌ری ده‌ستی ئه‌یونه‌ی گرت و به‌ گریان هاواری ده‌کرد: "ئیه‌ستا کاتی شه‌ر کردنه‌، هه‌موو کاره‌کان به‌ من مه‌سه‌په‌ره‌، من له‌وه‌ زیاتر ناتوانم کاریک بکه‌م، چاوه‌که‌نت بکه‌وه‌ و هه‌ناسه‌ بکێشه‌، دووباره‌ به‌ره‌وه‌ به‌هاوسه‌ره‌که‌ی جارانه‌م."

پاش و ته‌کانی دومینیک موعجیزه‌یه‌ک روویدا و پاش ٢ کاتمه‌تر، ئه‌یونه‌ هاته‌وه‌ نه‌خۆشه‌کانی تریش روویدا.

نوسه‌ریکی ئوستورالی خه‌لاتی وێژه‌یی

زارۆکان ده‌باته‌وه‌

چیرۆکی مندالان کردوه‌، تا ئیستا هه‌ژده‌ رۆمانی بۆ مندالان و نه‌وجه‌وانان و گه‌وران نووسیوه‌، ئه‌و خۆشی حه‌ز ده‌کات که‌ خۆیتەر نه‌زانی بۆ کام ته‌مه‌ن ده‌نوسێ.

به‌گۆیه‌ی زانیاریه‌کان بریارویه‌ ٢٨ی ئه‌م مانگه‌ له‌ رێوره‌سمیک شۆداردا شانزاده‌ی سوید خاتو و فیکتوریا کچه‌ گه‌وه‌ری پاشای سوید خه‌لاته‌که‌ به‌ سۆنیا به‌خشی.

جیگه‌ی ئامازه‌یه‌ که‌ سالی ٢٠٠٢ بۆ ریزگرتن و یادکردنه‌وه‌ی نووسه‌ری ناوادی سویدی ئاستریت لیندگری، ده‌وله‌تی سوید بریاری دا که‌ سالانه‌ خه‌لاتی وێژه‌ی مندالان له‌سه‌ر ناوی ئاستریت لیندگری به‌ نووسه‌ریکی بواری وێژه‌ی مندالان به‌خه‌شێ و هه‌موو سالیکی جه‌ژناره‌یه‌کی تایبه‌ت پیکه‌ینێرێ و یه‌کێک له‌ نووسه‌رانی وێژه‌ی زارۆکان بۆ ده‌رگرتنی خه‌لاته‌که‌ ده‌ست نیشان بکری و دواتریش له‌ رێوره‌سمیک شۆداردا خه‌لاته‌ راده‌ستی براوه‌ بکری.

جیگه‌ی ئامازه‌یه‌ که‌ سوید یه‌کێکه‌ له‌ ولاتانه‌ی که‌ سالانه‌ له‌ بواره‌ جیاجیاکانی داهیناندا خه‌لات به‌ نووسه‌ران و زانیانی جیهان ده‌به‌خشی.

تارا ره‌سول کلیپیکی نوێ به‌ره‌م دینی

دوو هه‌فته‌یه‌ ناویشانی کلیپیکی نوێی هونه‌رمه‌ند تارا ره‌سول له‌ که‌ رۆژی ١٢ی ئه‌م مانگه‌ له‌ شاری ستۆکه‌هۆلمی پێته‌ختی ولاتی سوید دا به‌ره‌م هه‌تراهه‌.

مالپه‌ری چراتی ئی بلاوی کردۆته‌وه‌ که‌ ده‌ره‌یته‌ری به‌توان کاک هه‌ردی عومه‌ر ویتنه‌ی لیه‌ه‌لگرتۆته‌وه‌وه‌ ده‌ره‌یته‌راوه‌، تیکسته‌که‌ی له‌ هه‌نراوه‌ی حه‌مه‌سه‌عه‌ید حه‌سه‌ن ده‌رگه‌راوه‌، میله‌دی هونه‌رمه‌ند هه‌لکه‌وت زاھیر و میوزیکی عه‌دولا جه‌مال سه‌رگرمه‌یه‌.

ئه‌م کلیپ به‌هاوکاری چه‌ند دلسۆزیک هونه‌ری کوردی به‌ره‌م هه‌تراهه‌و بریارویه‌ له‌ که‌نالی کوردسات و که‌ناله‌کانی تر پێشان بدریت. هه‌روه‌ها چراتی ئی به‌لینی داوه‌ که‌ ده‌ستپێشه‌ری بکات و پێشانی بینه‌رانی بدات.

کێ به‌رپرسیاره‌؟!

جیگه‌ی پرسیاوه‌ که‌ بۆچی به‌دریژیایی سالانی رابردوو لایه‌نه‌ په‌یوه‌نده‌ره‌کان خۆیان له‌و کیشانه‌ ده‌دزهنه‌وه‌ که‌ راسته‌وخۆ په‌یوه‌ندیان به‌وانه‌وه‌ هه‌یه‌.

حکومه‌تی هه‌ریم که‌ ناتوانی کیشه‌ی ئاو، کاره‌با، سووته‌مه‌نی بۆ خه‌لک چاره‌سه‌ر بکات، خۆ ده‌توانی کۆنتڕۆلی بازاره‌کان بکات و نرخێ گونجاو له‌سه‌ر کالای کهل و په‌له‌ هه‌تراهه‌کان دابنێ و له‌ ده‌روازه‌کانی سنووردا ریگه‌ی هه‌تانی ئه‌و ماددانه‌ نه‌دات که‌ ئیکسپه‌ریبۆنه‌ یان ماوه‌ی کورتيان ماوه‌، که‌چی فه‌رمابه‌رانی خۆی وه‌ کوچه‌و کۆلان و بازاره‌کاندا بلاو ده‌کاته‌وه‌وه‌ بانگه‌شه‌ی کۆنتڕۆلی بازار ده‌کات!

هه‌یزی پاسه‌وانی سنوور ئه‌رکی پاسه‌وانی سنووره‌کانه‌، که‌چی کاتیک تورک له‌شکرکیشه‌ی ده‌کات، له‌ چاوه‌روانی ده‌مینیته‌وه‌وه‌ پارێزگاریکردن له‌ شاره‌کان ده‌کاته‌ ئامانجی خۆی!!

سه‌رکردایه‌تی سیاسیی کوردستان له‌ جیه‌جیه‌ نه‌کردنی مادده‌ی ١٤٠ گله‌یی له‌ به‌رپرسیانی حکومه‌تی به‌غدادو دراوسێکان ده‌کات، له‌ چاوه‌روانی ئه‌مریکای ریکخراوی نه‌ته‌وه‌ یه‌که‌گرتوه‌وه‌کان ده‌مینیته‌وه‌، بۆ گه‌ڕانه‌وه‌ی ناوچه‌ دابراوه‌کان نه‌ک هه‌ر هه‌نگاو هه‌لناهه‌ینیته‌وه‌، به‌لکو به‌رپرسه‌ ناوچه‌یه‌یه‌کان پشت ئه‌ستور ده‌کات تا سنووری فه‌رمانه‌وايه‌تی خۆیان به‌ر ته‌سک نه‌که‌نه‌وه‌! به‌وه‌یه‌شه‌وه‌ چه‌مه‌مال و کفری و که‌لارو ده‌ربه‌ندیخان و ئاکری بۆ سه‌ر پارێزگاکانی پێشوویان ناگێردرینه‌وه‌.

حکومه‌تی هه‌ریم داوا له‌ حکومه‌تی به‌غداد ناکات تا له‌ په‌یوه‌نه‌ بکه‌میاپاران کردن و به‌ سووته‌مکردنی کوردستان داوی بووردن له‌ گه‌لی کوردستان بکات که‌ حکومه‌تی پێشووتر ئه‌نجامی داون. هه‌روه‌ها کاربه‌ده‌ستانی کوردستان داوی ئه‌وه‌ی ده‌یان کۆمه‌ک و هاوکاریان به‌ناوی قوربانیانی ژه‌رباران و شه‌هیدکردنی شاری هه‌له‌بجه‌ کۆکرده‌وه‌وه‌ هه‌نگاویشان بۆ ئاوه‌دان کردنه‌وه‌ی هه‌لنه‌هه‌یتاوه‌، که‌چی چاوه‌روانی حکومه‌تی به‌غداد بودجه‌یه‌کی تایبه‌تی بۆ هه‌له‌بجه‌ ته‌رخان بکات و ئاوه‌دانی بکاته‌وه‌.

زۆریه‌تی خه‌لکی کوردستان پیکه‌ینانی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆیان کردۆته‌ ئامانج، ئه‌گه‌ر ریفراوندمیکی ئازاد به‌رپه‌یوه‌بچێ، له‌وانه‌یه‌ رێژه‌ی ٩٩% ده‌نگ بۆ جیاپه‌یوه‌وه‌ی باشووری کوردستان له‌ عێراق ده‌دن، به‌لام سه‌رکردایه‌تی سیاسیی کوردستان که‌ خۆی به‌ نوینه‌ری خه‌لک ده‌زانێ، باوه‌ری به‌و ئامانجه‌ نیه‌و بۆی تیناکۆشی. کاتیک نووسه‌ران و لایه‌نه‌ سه‌ربه‌خۆخوازانیش هاوار ده‌کهن و خۆزگه‌ به‌ مۆنتینیگرو کۆسۆڤۆ ده‌خوازن، ئه‌و سه‌رکردایه‌تیه‌ به‌ خۆزگه‌یه‌کی کالفامانه‌ی داده‌نی و زیاتر خۆی به‌ عێراق ده‌به‌ستیته‌وه‌.

سه‌رکردایه‌تی کوردستان هه‌میشه‌ جه‌خت له‌ سه‌ر هه‌یزو توانای گه‌نج و لاوانی کوردستان ده‌کاته‌وه‌، به‌لام ئاماده‌یه‌ ته‌مه‌نی خۆکانه‌یدکردن بینه‌ته‌ خواروه‌ تا ئه‌وانیش ده‌رفه‌تی خۆپالوتنیان هه‌بێ. ئه‌و سه‌رکردایه‌تیه‌ نه‌ک هه‌ر تووژی لاوانی فه‌رامۆش کردوه‌وه‌ پێیان رانگات، به‌لکو ریگه‌ی به‌ میدیاکانی خۆی داوه‌ تا هه‌ندهران وه‌کو به‌هه‌شتی خواستراو بناسین!! به‌وه‌یه‌شه‌وه‌ شالای کۆچکردن کۆتا نابێ و رۆژانه‌ ده‌یان کارساتی دلته‌زین یه‌خه‌ی سه‌ره‌ه‌لگرتوان ده‌کری.

مخاین هه‌ستا ئیستا لایه‌نه‌ په‌یوه‌نده‌ره‌کان خۆیان به‌خاوه‌ن ناکهن و مل بۆ ئه‌رکه‌کانی خۆیان نادن و به‌رده‌وام خۆیان ده‌دزهنه‌وه‌وه‌ وه‌سته‌توی که‌سانی دیکه‌یان دادن.

له‌په‌وه‌نه‌ به‌وانه‌ی باسیان لێوه‌ کرا، کێ به‌رپرسیاره‌وه‌ کێ بویری ئه‌وه‌ی تێدا هه‌یه‌ قامک له‌سه‌ر راسته‌یه‌کان دابنێ و به‌رپرسیاریتی له‌ ئه‌ستۆ بکری؟!

رێکار ئه‌حه‌مد rekarahmed@hotmail.com www.rekar.org